

ENERĢLADVOKĀTA ANTONIO TICANO [ANTONIO TIZZANO] SECINĀJUMI,

sniegti 2004. gada 28. oktobrī (1)

Lieta C-172/03

Wolfgang Heiser

pret

Finanzlandesdirektion für Tirol

[Verwaltungsgerichtshof (Austrija) lūgums sniegt prejudiciālu nolikumu]

Valsts atbalsti – Sestā PVN direktīva – Atbrīvojums no nodokļa, kas attiecas uz medicīniskās aprūpes sniegšanu, darbojoties medicīnas profesijā – Atskaitījumu koriģēšana

I – Ievads

- Šī lieta attiecas uz prejudiciālu jautājumu par EKL 87. panta interpretāciju, ko Tiesai atbilstoši EKL 234. pantam iesniedza *Verwaltungsgerichtshof* [Augstākā administratīvā tiesa].
- Iesniedzītāja būtībā lūdz Tiesu precizēt, vai valsts tiesiskais regulējums, kas paredz, ka medicīniskajiem pakalpojumiem vairs netiek piemērots pievienotās vērtības nodokļa (PVN) maksāšanas režīms, bet gan atbrīvojumu no nodokļa režīms, šīs režīmu maiņas rezultātā neveicot atskaitījumu koriģēšanu, kas paredzēta Sestās PVN direktīvas (2) (turpmāk tekstā – "Direktīva") 20. pantā, ir uzskatāms par valsts atbalstu EKL 87. panta nozīmē.

II – Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesības

- Šajā lietā, pirmkārt, vēlreiz ir jāatsaucas uz EKL 87. panta 1. punktu, kas, kā zināms, ievērojot Līguma paredzētās atkāpes, nosaka, ka ar kopīgo tirgu nav saderīgs atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem, ciktāl šāds atbalsts ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- Turklāt EKL 88. panta 3. punkts paredz, ka visi plāni piešķirt vai mainīt atbalstu ir jādara zināmi Komisijai laikus un ka dalībvalstis nesāk īstenot pašas ierosinātos pasākumus, kamēr šā procedūra nav beigusies ar likumu.
- Jāmin arī EKL 86. panta 2. punkts, kas nosaka, ka:

"Uz uzņēmumiem, kam uzticēti pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi vai kas darbojas kā dalībvalstu fiskāli monopoli, attiecas šajā Līgumā ietvertie noteikumi un jo īpaši noteikumi par

konkurenci, ja šo noteikumu piemērojums *de iure* vai *de facto* netraucē veikt tiem uzticētos konkrētos uzdevumus. Tie nedrēkst ietekmēt tirdzniecības attēstību tiktāl, lai kaitētu Kopienas interesēm.”

6. Turklāt daži no Sestās PVN direktīvas noteikumiem ir attiecināmi uz šo lietu.

7. Direktīvas 13. panta A daļas 1. punkta c) apakšpunkts paredz, ka no nodokļa ir atbrīvoti medicīniskie pakalpojumi, un nosaka:

“A. Atbrīvotie daļēji darbības sabiedrības interese”

1. Ciktāl tas nav pretrunā ar citiem Kopienas noteikumiem, dalībvalstis atbrīvo turpmāk minētos darbības atbilstīgi noteikumiem, ko tās pieņem, lai nodrošinātu pareizu un godīgu šo atbrīvotāju piemērošanu un lai nepieļautu nekādu nodokļu nemaksāšanu, apiešanu vai āunprēti izmantošanu:

[..]

c) medicīniskās aprūpes sniegšanu, darbojoties medicīniskās vai paramedicīniskās profesijās, ko noteikusi attiecīgā dalībvalsts;

[..].”

8. Šis atbrīvotājs Austrijā ir piemērojams kopš 1997. gada 1. janvāra. Akta par Austrijas pievienošanas Eiropas Savienībai XV pielikuma IX punkts, ciktāl tas attiecas uz šo lietu, nosaka:

“a) Neraugoties uz 12. pantu un 13. panta A daļas 1. punktu:

Austrijas Republika līdz 1996. gada 31. decembrim var turpināt piemērot: [...]

– samazinātu PVN likmi (10 %) slimnīcas pakalpojumiem sabiedrības veselības aprūpes un sociālās palīdzības jomā, kā arī slimnieku un ievainoto pārvadāšanai pašos šim nolīkam paredzētos transportlīdzekļos, ja vien šos pakalpojumus sniedz iestādes, kas saņemmušas atbilstošu atļauju;

– parasto PVN likmi (20 %) veselības aprūpes pakalpojumiem, ko sniedz ārsti sabiedrības aprūpes un sociālās palīdzības jomā;

– atkāpi, atmaksājot priekšnodokli, attiecībā uz pakalpojumiem, ko sniegušas sociālā nodrošinājuma un sociālās palīdzības iestādes

[..].”

9. Direktīvas 17. pants attiecas uz atskaitēšanas tiesību izcelsmi un darbības jomu un nosaka, ka:

“1. Atskaitēšanas tiesības rodas brīdī, kad atskaitēmais nodoklis kēst iekasājams.

2. Ja preces un pakalpojumus nodokļa maksātājs izmanto ar nodokli apliekamiem darījumiem, viņam ir tiesības atskaitēt no nodokļa, kurš viņam jāmaksā:

a) pievienotās vērtības nodokli, kas maksājams vai samaksāts par precēm vai pakalpojumiem, kurus viņam jau piegādājis vai sniedzis vai vēl piegādās vai sniegs cits nodokļa maksātājs;

[. .].”

10. Atskaitījumu koriģēšanu reglamentē Direktīvas 20. pants, kas paredz, ka:

“1. S?kotn?jo atskait?jumu kori?? saska?? ar proced?ru, k?du nosaka dal?bvalstis, jo ?paši:

a) ja šis atskaitījums bijis lielāks vai mazāks par to, uz kādu nodokļa maksājām bijušas tiesības,

b) ja p?c atmaks?šanas main?s faktori, kas izmantoti, lai noteiktu atskait?mo summu, it ?paši ja ir anul?ti pirkumi vai sa?emti cenu samazin?jumi; tom?r kori??šanu neveic dar?jumiem, kuri paliek piln?gi vai da??ji neapmaks?ti, un pien?c?gi pier?d?tai vai apstiprin?tai ?pašuma izn?cin?šanai, zudumam vai z?dz?bai, k? ar? pre?u izmantošanai, lai sniegtu mazas v?rt?bas d?vanas vai dotu paraugus, k? aprakst?ts 5. panta 6. punkt?. Tom?r dal?bvalstis var piepras?t korekcijas dar?jumiem, kuri paliek piln?gi vai da??ji neapmaks?ti, k? ar? z?dz?bas gad?jum?.

2. Ražošanas līdzekļiem koriģēšana ilgst piecus gadus, ieskaitot gadu, kurā tie ir iegādāti vai ražoti. Koriģēšanu katru gadu veic tikai par vienu piektdaļu no tiem uzliktā nodokļa. Koriģēšanu veic, balstoties uz svērstābm atskaitēšanas tiesībās nākamajos gados attiecībā pret atskaitēšanas tiesībām tajā gadā, kurā tie ir iegādāti vai ražoti.

Atk?pieties no iepriekš?j?s da?as, dal?bvalstis var veikt kori??šanu pilnus piecus gadus, s?kot no br?ža, kad šos ražošanas l?dzek?us pirmoreiz lieto

Nekustamam ?pašumam, kas ieg?d?ts k? ražošanas l?dzeklis, kori??šanas laiku var pagarin?t l?dz pat 10 gadiem.”

Valsts ties?bas

11. 1994. gada *Umsatzsteuergesetz* (likums par apgrozījuma nodokli, turpmāk tekstā – “UStG”) 6. panta 1. daļas 19. punkts paredz, ka Austrijā darbības, ko veic ārsts, ir atbrīvotas no PVN. Saskaņā ar UStG 29. panta 5. daļas noteikumiem un atbilstoši Akta par Austrijas pievienošanās Eiropas Savienībai XV pielikumam – šīs atbrīvojums attiecas tikai uz tām darbībām, kas veiktas pēc 1996. gada 31. decembra. Līdz ar to par medicīniskajiem pakalpojumiem, kas sniegti līdz minētajam datumam, ir jāmaksā PVN atbilstoši parastajai nodokļu likmei.

12. Atskaitījumu koriģšana ir paredzēta UStG 12. panta 10. un 11. punktā, kas nosaka, ka:

“10. Ja attiec?b? uz l?dzek?iem, ko uz??m?js sav? uz??mum? izmantojis k? ražošanas l?dzek?us, n?kamo ?etru kalend?ro gadu laik? p?c šo l?dzek?u pirm?s izmantošanas reizes rodas izmai?as apst?k?os, no kuriem bija atkar?gs atskait?jums (3. da?a) taj? kalend?raj? gad?, kur? tie tika izmantoti pirmoreiz, par katru gadu, uz kuru attiecas izmai?as, tiek piem?rota kompens?cija, kori??jot atskait?jumu.

Šī norma *mutatis mutandis* attiecas uz nodokšiem, kas iepriekš uzlikti vīlķm iegšdes vai ražošanas izmaksm, izdevumiem, kas iekaujami aktvos, un nekustamā pašuma kapitlremonta izmaksm; koriššanas periods sķas nķkamajķ kalendŗrajķ gadķ pķc ķ, kurķ pakalpojumi, par kuriem radušķs šķs izmaksas un izdevumi, pirmoreiz izmantoti saistķbķ ar ražošanas lķdzekšiem.

Attiecībā uz nekustamiem pašumiem (tostarp izdevumiem, kas iekārtjami aktīvos, un kapitālremonta izmaksām) 1987. gada *Grunderwerbssteuergesetz* (likums par reģistrācijas nodevām) 2. panta nozīmē četru kalendro gadu periods tiek aizstāts ar deviņu kalendro gadu

periodu.

[..]

11. Ja attiecībā uz līdzekļiem, ko uzņēmums saražojis vai iegādājies savam uzņēmumam, vai citiem pakalpojumiem, kas sniegti tū uzņēmumam, rodas izmaiņas apstākļos, no kuriem bija atkarīgs atskaitījums (3. daļa), un tādējādi 10. daļa nav piemērojama, atskaitījums koriģē attiecībā uz to gadu, kurā izmaiņas radās.”

13. XIV panta 3. daļa Federālajam likumam *BGBI. 21/1995* ar grozījumiem, kas izdarīti ar *BGBI. 756/1996* (turpmāk tekstā – “likums *BGBI. 21/1995*”), tomēr izslēdz šādu koriģēšanu attiecībā uz atskaitījumiem, ko veikuši īrēti pirms pabeigšanas uz atbrīvojumu režīmu, norādot, ka:

“Atbilstoši *UStG* 12. panta 10. un 11. daļai [...] atskaitījumu korekcija netiek veikta, pēc 1996. gada 31. decembra pirmoreiz piemērojot 1994. gada *UStG* 6. panta 1. daļas 17. un 18. punkta (izņemot gadījumus, kas saistīti ar aprēķināmiem, pansionātiem, neredzēgo iestādēm un patversmēm), kā arī 19.–22. punkta noteikumus.”

14. Visbeidzot jānorāda, ka *Gesundheits- und Sozialbereich-Beihilfengesetz (BGBI. 746/1996)*, Austrijas likums par atbalstiem veselības un sociālās aprūpes nozarei) paredz atbalsta sistēmu, kuras mērķis ir kompensēt PVN, ko samaksājuši īrēti un kas vairs nav atskaitīti pēc pabeigšanas uz likuma paredzētu atbrīvojumu režīmu.

III – Fakti un process

15. Haizers [*Heiser*], kas ir prasītājs pamata lietā, ir īrēts, kurš ir specializējies zobārstniecībā.

16. Savu PVN deklarācijā attiecībā uz 1997. finanšu gadu prasītājs pamata lietā pieprasīja PVN atskaitījumu apmēram 3,5 miljonu ATS apmērā. Savu prasību viņš pamatoja ar to, ka atbilstoši Austrijas tiesību aktiem ilgstošus medicīniskos pakalpojumus (piemēram, ortodonta pakalpojumus), kas uzsākti līdz 1997. gada 1. janvārim (bet pabeigti pēc 1996. gada 31. decembra, proti, pēc pabeigšanas no PVN maksāšanas režīma uz atbrīvojumu režīmu) uzskata par tūdiem, kas ir atbrīvoti no nodokļiem. Tā kā Haizers bija samaksājis PVN par iemaksām, ko viņš bija sācis līdz 1997. gadam par ortodonta pakalpojumiem, kas vēl nebija pabeigti laikā, kad notika pabeigšana uz atbrīvojumu režīmu, Haizers uzskatīja, ka attiecībā uz konkrētajiem pakalpojumiem viņš šo režīmu varēja piemērot arī atpakaļējā spēkā.

17. Ēmot arī to, ka par ilgtermiņa ortodonta pakalpojumiem uzskata pakalpojumus, kas ilgst apmēram vienu gadu, 1999. gada 4. oktobra paziņojumā par apgrozījuma nodokļa uzlikšanu 1997. gadā *Finanzamt* [Finanšu pārvalde] attiecīgo nodokļu atskaitījumu piešķir tikai par tiem pakalpojumiem, kas bija uzsākti 1996. gadā. Tādējādi nodokļu atbrīvojumu tū piemēroja summai ATS 1 460 000 apmērā, kas bija mazāka par to, kuru Haizers bija pieprasījis.

18. Tā rezultātā prasītājs par šo lūgumu iesniedza sūdzību *Finanzlandesdirektion für Tirol* [Tiroles Federālā finanšu direkcija], kas ir iestāde, kuras kompetencē ir izskatīt sūdzības. 2002. gada 1. martā nosūtīti vāstuli, minot iestāde pieprasīja *Finanzamt* pārbaudīt, cik lielā mērā atbilstoši *UStG* 12. panta 10. daļai atskaitījums vajadzētu koriģēt attiecībā uz laika posmu no 1997. gada 1. janvāra, Ēmot arī pabeigšanu no režīma, kurā darbības tiek apliktas ar PVN, uz režīmu, kurā darbības ir atbrīvotas no minētā nodokļa.

19. 2002. gada 19. septembrā pēc šīm pārbaudēm *Finanzdirektion für Tirol* noraidīja par nodokļu paziņojumu iesniegto sūdzību un grozīja *Finanzamt* lūgumu prasītājam nelabvēlīgā veidā, no 1997. gada 1. janvāra koriģējot atskaitījumu, ko Haizers bija veicis no 1993. līdz 1996.

gadam attiecībā uz ieguldījumiem kustamā un nekustamā īpašumā. Kopējā šo korekciju summa bija ATS 254 506,09 (kas līdzvērtīga EUR 18 495, 69).

20. Tā rezultātā Haizers iesniedza prasību *Verwaltungsgerichtshof* [Augstākā administratīvā tiesa], kurā viņš apstrīd kompetences iestādes veikto atskaitījumu koriģēšanu. Šo prasību viņš pamatoja ar to, ka likuma *BGBI. 21/1995 XIV* panta 3. daļa skaidri izslēdz to, ka īrstiem no 1997. gada 1. janvāra būtu jāveic attiecīgā atskaitījumu koriģēšana.

21. *Finanzlandesdirektion für Tirol* savukārt atbildēja, ka attiecīgā gadījumā nebija nekāda īpaša iemesla, kura dēļ vajadzētu piemērot *BGBI. 21/1995 XIV* panta 3. daļu, jo šā norma uzskatāma par valsts atbalstu, kas piešķirts atbilstoši EKL 87. pantam un kas nav darīts zināms Komisijai, un ko tā tādējādi nav apstiprinājusi. Saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu Austrijas iestādēm nav tiesību īstenot nepazīstotus atbalstus. Turklāt *Finanzdirektion* uzskata, ka šis noteikums ir arī pretrunā Sestās direktīvas 20. pantam.

22. Tā kā *Verwaltungsgerichtshof* šaubījās par EKL 87. panta interpretāciju, tā ar 2003. gada 31. marta rīkojumu nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai par valsts atbalstu EKL 87. panta nozīmē var kvalificēt tādā normā kā Federālā likuma *BGBI. 21/1995* ar grozījumiem, kas izdarīti ar *BGBI. 756/1996, XIV* panta 3. daļu iekāuto normu, proti, normu, saskaņā ar kuru, īrstam pārejot no režīma, kurā darbības tiek apliktas ar apgrozījuma nodokli, uz režīmu, kurā tās ir atbrīvotas no šā nodokļa, netiek samazināti iepriekš veiktie atskaitījumi attiecībā uz līdzekļiem, kas joprojām tiek izmantoti uzņēmumā, kā tas ir paredzēts Sestās direktīvas 77/388/EEK 20. pantā?”

23. Minētajā tiesvedībā prasītājs, Austrijas valdība un Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus un uzstājās tiesas sēdē 2004. gada 30. septembrī.

IV – Juridiskā analīze

24. Kā jau norādīts iepriekš, uzdotais jautājums attiecas uz EKL 87. panta 1. punkta interpretāciju. Iesniedzātāja jautā, vai atkāpe no pienākuma koriģēt atskaitījumu, kas ir paredzēta Austrijas tiesiskajā regulājumā attiecībā uz personām, kuras darbojas medicīnas nozarē, ir kvalificējama kā valsts atbalsts.

Jautājums par valsts tiesiskā regulējuma saderību ar Sestās direktīvas 20. pantu

25. Pirms šā jautājuma aplūkšanas jānorāda, ka visi lietas dalībnieki, kas uzstājās tiesas sēdē, bija iesnieguši apsvērumus par attiecīgās valsts normas saderību ar Sestās direktīvas 20. pantu.

26. Komisija apstrīd to, ka šāda saderība pastāvētu. Izvirzot vairākus tekstuālus un teleoloģiskus argumentus, Komisija ir secinājusi – 20. pants paredz, ka atskaitījumi bija jākoriģē pēc tam, kad Austrija tika veikta izmaiņas PVN režīmā. Komisija tomēr uzsver, ka šādu koriģēšanu var pieprasīt veikt tikai saistībā ar PVN, kas atskaitīts pēc Austrijas pievienošanās Eiropas Savienībai, proti, pēc 1995. gada 1. janvāra. Līdz šim datumam Sestā direktīva Austrijā nebija piemērojama; līdz ar to jautājums par iepriekš veikto atskaitījumu koriģēšanu būtu jārisina, ņemot vērā Austrijas tiesību aktus, kas bija piemērojami tajā laikā.

27. Austrijas valdība un Haizers tieši pretēji norāda, ka tiesiskās paņēmības un tiesiskās drošības aizsardzības princips ir šķērslis tam, ka iepriekš radušās tiesības uz PVN atskaitījumu vēlāk varētu tikt koriģētas atbilstoši 20. pantam saistībā ar pāreju no PVN maksāšanas režīma uz atbrīvojumu režīmu, proti, notikumu, kas nav atkarīgs no nodokļu maksātāja gribas. Tie norāda, ka tādējādi Austrijas tiesiskais regulējums atbilst Sestās direktīvas 20. pantam, kas

interpretājam, ņemot vērā iepriekš minētos no Kopienu tiesību sistēmas izrietošos vispārīgos principus.

28. Šajā gadījumā jāatgādina, ka *Verwaltungsgerichtshof* nav lūgusi Tiesu sniegt prejudiciālu nolikumu par Direktīvas 20. panta interpretāciju.

29. Neraugoties uz to, tomēr ir jānoskaidro, vai, iespējams, ir nepieciešams sniegt atbildi uz šo jautājumu. Kā norādīts Kopienas judikatūrā, "lai tiesai, kura tai uzdevusi prejudiciālu jautājumu, sniegtu noderīgu atbildi, Tiesa varētu būt spiesta ņemt vērā Kopienu tiesību normas, uz kurām valsts tiesa nav atsaukusies, uzdodot jautājumu (3)".

30. Līdz ar to ir jānoskaidro, vai attiecīgā Kopienas noteikuma interpretācija ir noderīga, lai atrisinātu jautājumu, kas radies pamata lietā.

31. Šī ietī, ka šajā gadījumā tas nav nepieciešams. Ir acīmredzams, ka, atzīstot argumentu par valsts tiesiskā regulējuma saderību ar Sestās direktīvas 20. pantu, nekādā veidā netiktu ietekmēta pamata lieta. Šajā gadījumā tāpat atliktu noskaidrot, vai ar šo pantu ieviestā atkāpe ir atzīstama par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Iepriekš minētā 20. panta interpretācija nekādā veidā nepalīdzētu valsts tiesai rast risinājumu pamata prāvā.

32. Pavisam citādi būtu gadījumā, ja atzītu Komisijas piedāvāto risinājumu, proti, ka 20. pants aizliedz tādā valsts tiesisko regulējumu, kas neparedz atskaitījumu koriģēšanu gadījumā, ja tiek grozīti piemērojamie tiesību akti (4). Šajā gadījumā attiecīgo normu principā nevajadzētu piemērot, tā kā tā ir pretrunā Kopienu tiesību normai, un līdz ar to nevajadzētu pārbaudīt, vai tā arī ir atzīstama par valsts atbalstu.

33. Tomēr uzmanīgāk paprāt šo lietu, izrādās, ka pat iepriekš minētais risinājums nesniegtu noderīgu atbildi valsts tiesai. Kā pamatoti norāda Komisija, par tādā ir atzīstams šis gadījums, jo valsts tiesa nevar nepiemērot valsts tiesību normu, ko, iespējams, varētu atzīt par tādā, kas ir pretrunā Direktīvai, lai liktu veikt attiecīgo atskaitījumu koriģēšanu. Ja tiesa tā rīkotos, Haizeram noteikti būtu jāmaksā daudz lielāka nodokļu summa nekā tā, kura viņam būtu jāmaksā atbilstoši iepriekš minētajai valsts tiesību normai. Kā Tiesa vairākkārt ir uzsvērusi – "[249.] pants nosaka, ka direktīva, uz kuras ir balstīta iespēja uz to atsaukties valsts tiesā, ir saistoša tikai tām dalībvalstīm, "kurām tā adresēta". No tā izriet, ka direktīva kā tāda nevar radīt pienākumus privātpersonai un tāpēc uz direktīvas noteikumu kā tādā pret šādu personu nevar atsaukties" (5). Tādējādi pret Haizeru, kas atsaucas uz konkrētām tiesībām, kuras viņam paši piešķirtas ar valsts tiesību aktu noteikumu, nevar izmantot to, ka šāds noteikums nav saderīgs ar 20. pantu (6).

34. Tādējādi abos gadījumos atbilde uz uzdoto jautājumu valsts tiesai nav noderīga.

35. Tādēļ es aplūkošu tikai iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu, proti, vai atkāpi no koriģēšanas pienākuma, kura paredzēta attiecībā uz Austrijas medicīnas nozari, var atzīt par valsts atbalstu atbilstoši EK līguma 87. pantam.

Jautājuma analīze

36. Austrija un Haizers, no vienas puses, un Komisija, no otras puses, uz šo jautājumu sniedz pilnīgi pretēju atbildi, to pamatojot ar argumentiem, kas turpmāk būs izklāstīti šajos secinājumos, ciktī tas būs nepieciešams. Kaut arī Komisija uzskata, ka apstrīdētā norma ir atzīstama par valsts atbalstu, abi puses jē līetas dalībnieki apgalvo pretējo.

37. Jāatgādina, ka pastāvīgā Tiesas judikatūra nosaka – lai novērtētu, vai valsts pasākums ir

atz?stams par valsts atbalstu, ir j?p?rbauda, vai ir izpild?ti ?etri kumulat?vi nosac?jumi: i) attiec?gais pas?kums izlases veid? pieš?ir priekšroc?bu konkr?tiem uz??mumiem vai konkr?tu pre?u ražošanai, ii) š? priekšroc?ba tieši vai netieši tiek pieš?irta no valsts l?dzek?iem, iii) attiec?gais pas?kums izkrop?o vai draud izkrop?ot konkurenci un iv) tas var ietekm?t tirdzniec?bu starp dal?bvalst?m (7).

38. Tagad, balstoties uz attiec?g?s lietas apst?k?iem, ir j?p?riet pie šo nosac?jumu anal?zes, iepriekš tom?r atg?dinot, ka jaut?jumam par iesp?jamo valsts atbalsta past?v?šanu šaj? gad?jum? ir noz?me tikai tikt?l, cik?l tas attiecas uz saimniecisko darb?bu, proti, darb?bu, kuru veicot, konkr?t? tirg? tiek pied?v?tas preces vai pakalpojumi (8). K? jau zin?ms, pas?kums ir atz?stams par valsts atbalstu tikai tad, ja tas rada priekšroc?bas k?dam “uz??mumam”, ar kuru, lai var?tu piem?rot L?guma normas konkurences ties?bu jom?, saprot “jebkuru vien?bu, kas veic *saimniecisko darb?bu*, neatkar?gi no š?s vien?bas juridisk? statusa un no t?s finans?šanas veida” (9).

39. Medic?nisk?s apr?pes jom?, protams, neb?t nevar apgalvot, ka šis nosac?jums vienm?r noteikti ir izpild?ts. J?atg?dina, ka saska?? ar Tiesas juridisko nost?ju soci?l? nodrošin?juma jom? subjektus, kuri veic darb?bu, kam ir “piln?b? soci?ls raksturs” un kam nav nek?da ar pe??u saist?ta m?r?a, nevar uzskat?t par uz??mumiem (10). Tom?r šis nav tas gad?jums. Šaj? gad?jum? tieši pret?ji runa ir par situ?ciju, kas l?dz?ga tai, par k?du ir tais?ts spriedums liet? Pavlov saist?b? ar N?derlandes medic?nas speci?listiem. Min?taj? spriedum? Tiesa nosprieda, ka par uz??mumiem L?guma noz?m? šie ?rsti ir uzskat?mi, s?kot no br?ža, kad “neatkar?ga uz??m?ja status? vi?i sniedz pakalpojumus tirg?, proti, ?pašu medic?nas pakalpojumu tirg? [..], sa?em no saviem pacientiem atl?dz?bu par pakalpojumiem, ko vi?i sniedz, un uz?emas finansi?los riskus, ar kuriem ir saist?ta vi?u veicam? darb?ba” (11).

40. P?c š? jaut?juma noskaidrošanas, ir j?p?rbauda iepriekš min?tie nosac?jumi.

41. i) Saist?b? ar pirmo nosac?jumu s?kum? ir j?nor?da, ka attiec?gais noteikums nenoliedzami rada priekšroc?bu Austrijas medic?nas nozarei. Š?s nozares uz??m?jiem nebija j?sedz finansi?ls izmaksas, kas vi?iem b?tu bijušas j?sedz p?c p?rejas no PVN maks?šanas rež?ma uz atbr?vojumu rež?mu, ja neb?tu atk?pes no kori??šanas pien?kuma. L?dz ar to attiec?g? pas?kuma rezult?t? vi?iem tika samazin?ts maks?jamo nodok?u apjoms.

42. Turkl?t runa ir par izlases veida (selekt?vu) priekšroc?bu, jo t? attiecas tikai uz vienu nozari (medic?nas nozari) un t?s “adres?tiem rada labv?l?g?ku finansi?lo situ?ciju nek? citiem nodok?u maks?t?jiem” (12).

43. Šaj? sakar? j?atg?dina – pret?ji tam, ko apgalvo Austrijas vald?ba, nepietiek ar to, ka valsts pas?kums rada priekšroc?bu veselai ekonomikas nozarei, lai atz?tu, ka šim pašam pas?kumam vairs nepiem?t izlases veida raksturs, un lai t?d?j?di to nevar?tu kvalific?t k? valsts atbalstu. K? izriet no paša 87. panta 1. punkta formul?juma, valsts pas?kumi, kas attiecas uz “konkr?tu pre?u ražošanu” vai ?pašu ekonomikas nozari, var ietilpt š? panta piem?rošanas jom? (13). T? tas ?paši ir gad?jum?, ja ar pas?kumu pal?dz?bu ir paredz?ts “k?das [?pašas ražošanas nozares] uz??mumiem da??ji samazin?t finansi?ls izmaksas, kas parasti rodas, atbilstoši piem?rojot visp?r?jo sist?mu” (14), kas piln?b? atbilst šai lietai. Apstr?d?t? valsts norma nosaka, ka uz medic?nas nozari attiecas iz??muma rež?ms, kas nodok?u maks?t?jam ir labv?l?g?ks nek? parast?s normas par PVN, kuras ir piem?rojamas cit?s nozar?s.

44. Neš?iet, ka var?tu izdar?t citu secin?jumu, pamatojoties uz Austrijas vald?bas apsv?rumiem, ka, paredzot atš?ir?gu nodok?u rež?mu daž?d?s ekonomikas nozar?s, apstr?d?t? norma, ?emot v?r? taj? izvirk?to m?r?i, neparedz rad?t priekšroc?bu medic?nas nozarei. P?c Austrijas vald?bas dom?m š? pas?kuma m?r?is ir saist?ts ar visp?r?j?m interes?m, proti, atvieglot medic?nisk?s

apr?pes sniegšanu un l?dz ar to "pakalpojumu ar visp?r?ju tautsaimniecisku noz?mi" sniegšanu, k? paredz?ts 86. panta 2. punkt?. Austrijas vald?ba nor?da, ka attiec?g? norma tika pie?emta tikai t?p?c, lai nov?rstu to, ka soci?l? nodrošin?juma iest?d?m vajadz?tu segt papildu izmaksas, vesel?bas nozarei p?rejot no rež?ma, kur? darb?bas tiek apliktas ar PVN, uz nodok?u atbr?vojuma rež?mu. Saska?? ar l?gumiem, kas nosl?gti starp Austrijas ?rstu padomi un soci?l? nodrošin?juma iest?d?m, š?m iest?d?m bija j?izmaks? ?rstiem atbilstoša kompens?cija par papildu finanšu izmaks?m, kuras saist?tas ar izmai??m nodok?u rež?m?. T? rezult?t? Austrijas likumdev?js nol?ma, ka neliks soci?l? nodrošin?juma iest?d?m segt š?s izmaksas, un attiec?b? uz PVN, kas atskait?ts pirms p?rejas uz atbr?vojumu rež?mu, paredz?ja atk?pi no kori??šanas pien?kuma un attiec?b? uz PVN, kas p?c š?s rež?mu mai?as vairs nebija atskait?ms, paredz?ja tieša atbalsta izmaks?šanu (skat. šo secin?jumu 13. punktu).

45. Šaj? sakar? vispirms ir j?atg?dina, ka nepietiek vien ar valsts pas?kuma izvirz?to m?r?u raksturu, lai to *ipso facto* nevar?tu kvalific?t k? valsts atbalstu. T?d? gad?jum?, lai izvair?tos no L?guma normu par valsts atbalstu piem?rošanas, dal?bvalsts var?tu vienk?rši atsaukties uz to, ka valsts intervences pas?kuma m?r?is ir likum?gs. EKL 87. pants atbilstoši Tiesas past?v?gaj? judikat?r? sniegtajai interpret?cijai "nenodala valsts intervences pas?kumus atkar?b? no to veikšanas iemesliem vai m?r?iem, bet gan tos defin? atkar?b? no to sek?m" (15), proti, iesp?jas rad?t konkurences izkrop?ojumus. T?d?j?di nepietiek ar to, ka attiec?gais pas?kums atbilst visp?r?jo interešu m?r?iem, lai to izsl?gtu no atbalsta j?dziena (16).

46. Ar? Austrijas vald?bas nor?di uz 86. panta 2. punktu, š?iet, šaj? gad?jum? nevar ?emt v?r?. Pamatojoties uz iepriekš min?to L?guma noteikumu, Tiesa atzina, ka valsts intervences pas?kumus nevar kvalific?t k? valsts atbalstu, ja tie ir tikai "atl?dz?ba par pakalpojumiem, ko snieguši uz??mumi, kuri sa??muši min?to atl?dz?bu, lai izpild?tu ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu saist?tos pien?kumus, faktiski šiem uz??mumiem neradot nek?das finansi?las priekšroc?bas" (17). Š?iet ac?mredzams, ka uz t?du visp?r?gu normu, kas ir piem?rojama visiem medic?niskajiem un paramedic?niskajiem pakalpojumiem neatkar?gi no sniegto pakalpojumu veida un radušos izmaksu veida, par k?du ir runa šaj? liet?, nevar?tu attiekties š?ds iz??mums.

47. Skaidrs ir ar? tas, ka jebk?da veida atš?ir?ga attieksme pret uz??mumiem vai ekonomikas nozar?m nav uzskat?ma par priekšroc?bu EKL 87. panta noz?m? (18). Saska?? ar Kopienas judikat?ru nosac?jumam par izlases veida raksturu neatbilst (un par t? saukto "pas?kumu" "visp?r?js interes?s" ir uzskat?ms) pas?kums, kas, kaut ar? rada priekšroc?bu t?s adres?tiem, ir attaisnojams ar "sist?mas, kur? tas ietilpst, raksturu un visp?r?jo strukt?ru" (19). Šaj? kategorij? cita starp? var ietilpt atš?ir?ga attieksme, kas saist?ta ar nodok?u rež?mu, ar nosac?jumu, ka š?du attieksmi attaisno pras?bas, kas ir saist?tas ar nodok?u sist?mas lo?iku (20), nevis tikai ar visp?r?giem m?r?iem, ko izvirz?jusi valsts, pie?emot attiec?gus pas?kumus (21).

48. Tom?r neš?iet, ka šaj? gad?jum? šie nosac?jumi b?tu izpild?ti. Apstr?d?to pas?kumu attaisno apsv?rumi, ko gr?ti sasaist?t ar iemesliem, kas ir rakstur?gi nodok?u sist?mai. K? to apstiprina Austrijas vald?bas sniegtie paskaidrojumi, pas?kums bija v?rstis tikai uz to, lai vienk?ršotu nosac?jumus p?rejai no viena nodok?u maks?šanas rež?ma uz citu, liekot valstij uz?emties atbild?bu par daž?m "izmaks?m", kas saist?tas ar š?m izmai??m ties?bu aktos. Š?ds pas?kums tika veikts, Austrijas vald?bai pat nepaskaidrojot, k?d? veid? atk?pi no kori??šanas pien?kuma var attaisnot PVN rež?ma raksturs un strukt?ra.

49. Visbeidzot, š?iet, ka ir j?noraida ar? Haizera arguments, ka attiec?gais valsts noteikums nav uzskat?ms par priekšroc?bu, jo ar to Austrijas ?rstiem tikai tika kompens?tas ne?rt?bas, kas vi?iem tika rad?tas, vi?u sniegtos pakalpojumus apliekot ar nodok?iem, ?emot v?r? to, ka vi?u kol??i cit?s dal?bvalst?s bija atbr?voti no PVN maks?šanas. T? rezult?t? medic?nas darbiniekiem netika rad?tas priekšroc?bas, bet gan ne?rt?bas, un ar attiec?go pas?kumu tikai tika atjaunoti

vien?das konkurences apst?k?i tirgus dal?bniekiem Austrij? un cit?s dal?bvalst?s.

50. Nepast?vot vajadz?bai p?rbaud?t, vai PVN maks?šanas pien?kums patieš?m rad?ja ne?rt?bas Austrijas ?rstiem, š?iet, ka pietiek atsaukties uz iedibin?to Tiesas judikat?ru, saska?? ar kuru pas?kumus nevar neuzskat?t par atbalstu tikai t?p?c vien, ka dal?bvalsts, veicot vienpus?jus pas?kumus, cenšas tuvin?t konkr?tas ekonomikas nozares konkurences nosac?jumus tiem, k?di past?v cit?s dal?bvalst?s (22). Citiem v?rdiem sakot, pret?ji tam, ko ir ieteicis Haizers, Austrijas Republika nevar attaisnot atk?pi, atsaucoties uz to, ka š?s priekšroc?bas m?r?is bija mazin?t konkurences izkrop?ojumus, kas past?v Kopienas medic?nas pakalpojumu tirg?.

51. Šaj? sakar? Tiesa ir nor?d?jusi ar? to, “ka, lai var?tu piem?rot L?guma [87.] pantu, nav nek?das noz?mes tam, ka iesp?jam? pas?kuma adres?ta st?voklis ir uzlabojies vai pasliktin?jies sal?dzin?jum? ar iepriekš?jo tiesisko st?vokli vai tieši pret?ji laika gait? nav main?jies” (23), jo situ?cija, k?d? atrad?s pas?kuma adres?ts sal?dzin?jum? ar situ?ciju, k?d? atrad?s citi uz??mumi vai nozares, ir j?sal?dzina atbalsta pieš?iršanas laik?.

52. Turkl?t š?iet ac?mredzami, ka attiec?g? priekšroc?ba tika finans?ta no valsts l?dzek?iem. K? izriet no past?v?g?s judikat?ras, atbalsta j?dziens “ietver ne tikai t?dus pozit?vus atbalstus k? subs?dijas, bet ar? intervences pas?kumus, kas daž?d?s form?s samazina izmaksas, kuras parasti rodas uz??muma budžet?, un kam piem?t t?ds pats raksturs k? subs?dij?m un kam ir l?dz?gas sekas, kaut ar? tie nav uzskat?mi par subs?dij?m š? termina burtisk? noz?m?” (24). Par t?diem ir uzskat?mi pas?kumi, ar kuru pal?dz?bu daži?m uz??mumiem tiek pieš?irtas nodok?u priekšroc?bas, jo, kaut ar? valsts budžetam netiek rad?tas izmaksas, to rezult?t? tiek zaud?ti ien?kumi, kurus parasti valsts b?tu guvusi.

53. Šaj? gad?jum? pietiek nor?d?t, ka, piem?rojot atk?pi no kori??šanas pien?kuma, Austrijas iest?des faktiski atteic?s no nodok?u ie??mumiem, ko t?s b?tu ieguvušas kori??šanas rezult?t? da??ju atskait?jumu atmaksu veid?. L?dz ar to šis pas?kums valstij rad?ja papildu izmaksas. T?d?j?di attiec?g? nodok?u priekšroc?ba tika pieš?irta no valsts l?dzek?iem.

54. iii) Attiec?b? uz nosac?jumu, kas saist?ts ar iesp?jamiem konkurences izkrop?ojumiem, š?iet, ka šaj? liet? nav nek?da pamata šaub?m. Saska?? ar past?v?go judikat?ru atbalsts, kas t?pat k? tie atbalsti, kuri pieš?irti saska?? ar *BGBI. 21/1995 XIV* panta 3. da?u, “v?rstis uz to, lai atbr?votu uz??mumu no izmaks?m, ko tam parasti b?tu j?sedz saist?b? ar ikdienas p?rvald?bu vai parast?s uz??m?jdarb?bas veikšanu, princip? izkrop?o konkurences nosac?jumus” (25).

55. Neš?iet ar?, ka, pamatojoties uz Haizera izteiktajiem argumentiem, kas balst?ti uz Austrijas medic?nas nozares organiz?ciju, var?tu apšaub?t š?du secin?jumu. Haizers uzskata, ka, pat ja pie?em, ka attiec?go pas?kumu var uzskat?t par Austrijas ?rstiem rad?tu priekšroc?bu, š? priekšroc?ba nevar izkrop?ot konkurenci, jo ?rsta izv?li, ko veic pacients, neietekm? pakalpojumu cenu. Š? izv?le tieši pret?ji ir atkar?ga no t?, vai ?rstis ir iesaist?ts soci?l?s apdrošin?šanas sist?m? vai n?, jo p?d?j? min?taj? gad?jum? pacientam no saviem l?dzek?iem ir j?sedz vair?k nek? 50 % no medic?nisk?s apr?pes izmaks?m. Ja nepast?v cenu konkurence, apstr?d?t? norma nek?d? veid? neietekm? š?s normas adres?tu konkur?tsp?ju.

56. Tom?r no lietas materi?los iek?aut?s inform?cijas izriet, ka pacientam nekad neatmaks? visas izmaksas, kas raduš?s par medic?nisko apr?pi, neatkar?gi no t?, vai pakalpojums ir sniedzis ?rstis, kas ir iesaist?ts soci?l?s apdrošin?šanas sist?m? vai n?. L?dz ar to ?rst?jošajam ?rstam ir zin?ma r?c?bas br?v?ba saist?b? ar š?s summas “neatmaks?jamo da?u”. Pas?kums, kas labv?l?gi ietekm? medic?nisk?s apr?pes “ražošanas izmaksas” (?aujot, piem?ram, veikt atskait?jumus saist?b? ar maš?n?m vai iek?rt?m), var ietekm?t to cenas un t?d?j?di rad?t konkurences izkrop?ojumus.

57. iv) Visbeidzot, saistībai ar attiecīgā pasākuma ietekmi uz tirdzniecību Kopienā vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo Kopienas judikatūru “atbalsta salīdzinoši nelielā nozīmē vai uzņēmuma, kas ir priekšrocības adresāts, salīdzinoši nelielais izmērs pats par sevi iepriekš neizslēdz iespēju, ka tirdzniecība starp dalībvalstīm varētu tikt ietekmēta” (26). No tā, pirmkārt, izriet, ka nepastāv robeža vai procentuāls lielums, kuru nesasniedzot, var uzskatīt, ka tirdzniecība starp dalībvalstīm nav ietekmēta (27). Otrkārt, atbalsts varētu ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, pat ja tā saņemtais darbotos tikai vietējā vai reģionālā mērogā un nepiedalītos pārrobežu tirdzniecībā. Atbalsta piešķiršanas rezultātā attiecīgā atbalsta saņēmēja veiktais darbības apjoms var saglabāties nemainīgs vai palielināties, kā rezultātā citās valstīs nodibinātu uzņēmumu iespējas iekārt attiecīgās dalībvalsts tirgū samazinās (28). Visbeidzot, no Kopienas judikatūras izriet, ka, lai konkrēto normu varētu kvalificēt kā atbalstu, pietiek ar to, ka tā var traucēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, nepastāvot vajadzībai pierādīt tās faktisko ietekmi (29).

58. Attiecībā uz šajā lietā apstrīdēto normu šķiet, ka nevar izslēgt to, ka tā zināmā mērā varētu ietekmēt tirdzniecību Kopienā, kaut arī tā attiecas galvenokārt uz pakalpojumu sniegšanu vietējā vai reģionālā mērogā. Kā norāda Komisija (un kā turklāt par to liecina plaši zināma Kopienas judikatūra šajā jautājumā), apstrīdētais pasākums attiecas uz veselības aprūpes tirgu, kurā pastāv konkurence un kuram ir raksturīga pastāvīgi pieaugoša pārrobežu tirdzniecība. Šajā situācijā pasākums, kas, kā tas ir norādīts iepriekš, samazina “ražošanas izmaksas”, var Austrijā piedāvāto medicīnisko aprūpi padarīt konkurētspējīgāku un tādējādi atturēt citu dalībvalstu uzņēmumus sniegt šādu aprūpi vai ierobežot savu piedāvāto pakalpojumu apjomu.

59. Ēmot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, šķiet, ka apstrīdētā valsts norma ir atzīstama par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmā un ka tādējādi Austrijas Republikai vajadzēja izpildīt EKL 88. pantā paredzēto procesuālo pienākumu, proti, pienākumu darīt zināmu šo pasākumu un neārstot to līdz Komisija nav pieņēmusi galīgo lēmumu.

V – Secinājumi

60. Tādējādi uz jautājumu, ko Tiesai ir iesniegusi *Verwaltungsgerichtshof*, es piedāvāju atbildēt šādi:

“Tāda norma kā Federālā likuma *BGBI. 21/1995*, kas groza ar *BGBI. 756/1996*, XIV panta 3. daļu, proti, norma, kas uzņēmumus medicīnas nozarē atbrūvo no parastās valsts tiesību akta paredzētā pienākuma koriģēt atskaitījumu gadījumā, ja notiek pārēja no režīma, kurā darbības tiek uzlikts apgrozījuma nodoklis, uz režīmu, kurā darbības ir atbrīvotas no šā nodokļa, ir atzīstama par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmā.”

1 – Oriģinālvaloda – itāļu.

2 – Padomes 1977. gada 17. maija Sestā direktīva 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokliem – Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (OV L 145, 1. lpp.)

3 – 1986. gada 20. marta spriedums lietā 35/85 *Tissier* (*Recueil*, 1207. lpp., 9. punkts); 1990. gada 27. marta spriedums lietā C-315/88 *Bagli Pennacchiotti* (*Recueil*, I-1323. lpp., 10. punkts); 1999. gada 18. novembra spriedums lietā C-107/98 *Teckal* (*Recueil*, I-8121. lpp., 39. punkts).

4 – Interpretācija, par kuru man joprojām pastāv šaubas, ko esmu izteicis savos secinājumos apvienotajās lietās C-487/01 un C-7/02 *Gemente Leusden* un *Holin Groep* (2004. gada 29. aprīļa spriedums, *Recueil*, I-5337. lpp.).

5 – 1986. gada 26. februāra spriedums lietā 152/84 *Marshall* (*Recueil*, 723. lpp., 48. punkts). Kā nesenākus skat. 2000. gada 14. septembra spriedumu lietā C-343/98 *Collino un Chiappero* (*Recueil*, I-6659. lpp., 20. punkts) un 2002. gada 24. oktobra rīkojumu lietā C-233/01 *RAS* (*Recueil*, I-9411. lpp., 22. punkts).

6 – Skat. jo īpaši iepriekš minēto rīkojumu lietā *RAS*, kas ir saistīts ar valsts tiesai sniegto iespēju nepiemērot valsts tiesisko regulējumu, kurš ir pretrunā Direktīvai 73/239, jautājumu par tiešo apdrošināšanu, kas nav dzīvības apdrošināšana, lai liktu apdrošinātajam maksāt lielāku prēmiju nekā tādai, kas maksājama saskaņā ar minēto valsts tiesisko regulējumu. Šajā jautājumā Tiesa atzina, ka “valsts tiesas lēmums [direktīvas] interpretācijas rezultātā jebkurā gadījumā ... nevar likt *Lo Bue* [*Lo Bue*] maksāt papildu prēmiju, kas nav noteikta valsts tiesību aktos, kas ir piemērojami šajā gadījumā pamata prāvā (..)” (21. punkts).

7 – Skat., piemēram, 2003. gada 24. jūlija spriedumu lietā C-280/00 *Altmark Trans un Regierungspräsidium Magdeburg* (*Recueil*, I-7747. lpp., 74. punkts).

8 – 2000. gada 12. septembra spriedums apvienotajās lietās no C-180/98 līdz C-184/98 *Pavlov u.c.* (*Recueil*, I-6451. lpp., 75. punkts); skat. arī 1987. gada 16. jūnija spriedumu lietā 118/85 *Komisija/Itālija* (*Recueil*, 2599. lpp., 7. punkts); 1998. gada 18. jūnija spriedumu lietā C-35/96 *Komisija/Itālija* (*Recueil*, I-3851. lpp., 36. punkts); 2001. gada 25. oktobra spriedumu lietā C-475/99 *Ambulanz Glöckner* (*Recueil*, I-8089. lpp., 19. punkts); 2002. gada 19. februāra spriedumu lietā C-309/99 *Wouters u.c.* (*Recueil*, I-1577. lpp., 47. punkts); 2002. gada 22. janvāra spriedumu lietā C-218/00 *CISAL* (*Recueil*, I-691. lpp., 23. punkts).

9 – 1991. gada 23. aprīļa spriedums lietā C-41/90 *Höfner un Elser* (*Recueil*, I-1979. lpp., 21. punkts); 1995. gada 6. novembra spriedums lietā C-244/94 *Fédération Française des Sociétés d'assurance u.c.* (*Recueil*, I-4013. lpp., 14. punkts); 1997. gada 11. decembra spriedums lietā C-55/96 *Job Centre* (*Recueil*, I-7119. lpp., 21. punkts); iepriekš minētais spriedums lietā *Pavlov*, 74. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā *Wouters*, 46. punkts, kā arī 2004. gada 16. marta spriedums apvienotajās lietās C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01 *AOK-Bundesverband u.c.* (*Recueil*, I-2493. lpp., 46. punkts). Izcēlums ir mans.

10 – Skat. jo īpaši 1993. gada 17. februāra spriedumu apvienotajās lietās C-159/91 un C-160/91 *Poucet un Pistre*, (*Recueil*, I-637. lpp., 15. un 18. punkts); Pirmās instances tiesas 2003. gada 4. marta spriedumu lietā T-319/99 *Fenin* (*Recueil*, II-357. lpp., 38.–39. punkts), kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *AOK*, 47.–51. punkts).

11 – Iepriekš minētais spriedums lietā *Pavlov*, 76. punkts.

12 – 1994. gada 15. marta spriedums lietā C-387/92 *Banco Exterior de España* (*Recueil*, I-877. lpp., 14. punkts).

13 – 1987. gada 14. oktobra spriedums lietā 248/84 *Vācija/Komisija* (*Recueil*, 4013. lpp., 18. punkts) un 1999. gada 17. jūnija spriedums lietā C-75/97 *Beļģija/Komisija* (*Recueil*, I-3671. lpp., 33. punkts).

14 – Iepriekš minētais spriedums lietā *Beļģija/Komisija*, 33. punkts.

15 – 1996. gada 26. septembra spriedums lietā C-241/94 *Francija/Komisija* (*Recueil*, I-4551. lpp., 20. punkts); 1999. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-342/96 *Spānija/Komisija* (*Recueil*, I-2459. lpp., 23. punkts); iepriekš minētais spriedums lietā *Beļģija/Komisija*, 25. punkts; 2002. gada 13. jūnija spriedums lietā C-382/99 *Nīderlande/Komisija* (*Recueil*, I-5163. lpp., 61. punkts) un 2003.

gada 20. novembra spriedums liet? C?126/01 *Gemo* (*Recueil*, I?13769. lpp., 34. punkts).

16 – Skat. jo ?paši 1987. gada 24. febru?ra spriedumu liet? 310/85 *Deuffill*/Komisija (*Recueil*, 901. lpp., 8. punkts).

17 – Iepriekš min?tais spriedums liet? *Altmark*, 87. punkts. Tiesa ir preciz?jusi, ka, lai konkr?t? gad?jum? š?du kompens?ciju nevar?tu kvalific?t k? valsts atbalstu, ir j?b?t izpild?tiem ?etriem nosac?jumiem: 1) uz??mumam, kas sa?em atl?dz?bu, faktiski j?b?t uzliktam pien?kumam sniegt sabiedriskos pakalpojumus un šiem pien?kumiem ir j?b?t skaidri noteiktiem; 2) iepriekš ir j?nosaka objekt?vi un p?rskat?mi parametri, pamatojoties uz kuriem tiek apr??in?ta kompens?cija; 3) kompens?cijas apm?rs nedr?kst p?rsniegt to, kas nepieciešams, lai segtu visas izmaksas, kuras raduš?s, izpildot ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu saist?tos pien?kumus, vai da?u no t?m, ?emot v?r? ar šiem pakalpojumiem saist?tos ien?kumus, k? ar? sapr?t?gu pe??u; 4) ja uz??mums ir izraudz?ts, neizmantojot publisk? iepirkuma proced?ru, kompens?cijas apm?rs ir j?nosaka, pamatojoties uz to izmaksu anal?zi, kas labi p?rvald?tam vid?ja lieluma uz??mumam b?tu raduš?s, lai izpild?tu konkr?tos ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu saist?tos pien?kumus (95. punkts).

18 – Skat., piem?ram, 1997. gada 9. decembra spriedumu liet? C?353/95 P *TiercéLadbroke* /Komisija (*Recueil*, I?7007. lpp., 33. punkts) un 2001. gada 22. novembra spriedumu liet? C?53/00 *Ferring* (*Recueil*, I?9067. lpp., 17. punkts).

19 – 2001. gada 8. novembra spriedums liet? C?143/99 *Adria?Wien Pipeline* un *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (*Recueil*, I?8365. lpp., 42. punkts). Izc?lums ir mans. Šaj? sakar? skat. ar? 1974. gada 2. j?lija spriedumu liet? 173/73 It?lija/Komisija (*Recueil*, 709. lpp., 33. punkts); iepriekš min?to spriedumu liet? *Tiercé Ladbroke*, 35. punkts; iepriekš min?to spriedumu liet? Be??ija/Komisija, 33. punkts; 2002. gada 26. septembra spriedumu liet? C?351/98 Sp?nija/Komisija (*Recueil*, I?8031. lpp., 42. punkts), k? ar? 2004. gada 29. apr??a spriedumu liet? C?308/01 *GILInsurance* u.c. (*Recueil*, I?4777. lpp., 60. punkts).

20 – Skat. jo ?paši iepriekš min?to spriedumu liet? *GILAssurance*, kur? Tiesa atzinusi, ka “valsts apdrošin?šanas nodok?u sist?mas raksturs un strukt?ra attaisno” pas?kumu, kura m?r?is ir “c?n?ties pret r?c?bu, kas v?rsta uz to, lai g?tu labumu no t?, ka past?v atš?ir?ba starp parasto nodok?a likmi, kas ir noteikta apdrošin?šanas pr?mij?m, un PVN likmi, manipul?jot ar iek?rtu ?res maks?m vai p?rdošanas cen?m un ar t?m saist?to apdrošin?šanu” (74. punkts).

21 – Skat., piem?ram, iepriekš min?to spriedumu liet? Sp?nija/Komisija, kur? Tiesa noraid?ja Sp?nijas vald?bas argumentus, ka pas?kumu, kura m?r?is ir atvieglot ražošanas transportl?dzek?u aizvietošanu, var nekvalific?t k? valsts atbalstu, cikt?l t? m?r?i ir saist?ti ar vides aizsardz?bu un ce?u droš?bu.

22 – 1999. gada 19. maija spriedums liet? C?6/97 It?lija/Komisija (*Recueil*, 2981. lpp., 21. punkts).

23 – Iepriekš min?tais spriedums liet? *Adria?Wien Pipeline*, 41. punkts.

24 – Iepriekš min?tais 1999. gada 19. maija spriedums liet? It?lija/Komisija, 15. punkts.

25 – 2000. gada 19. septembra spriedums liet? C?156/98 V?cija/Komisija (*Recueil*, I?6857. lpp., 30. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

26 – 1990. gada 21. marta spriedums liet? C?142/87 Be??ija/Komisija (*Recueil*, I?959. lpp., 43. punkts); 1994. gada 14. septembra spriedums apvienotaj?s liet?s C?278/92, C?279/92 un C?280/92 Sp?nija/Komisija (*Recueil*, I?4103. lpp., 42. punkts) un iepriekš min?tais spriedums liet? *Altmark*

, 81. punkts.

27 – Skat., piemēram, iepriekš minēto spriedumu liet? *Altmark*, 81. punkts.

28 – Skat. iepriekš minēto spriedumu liet? *Altmark*, 78. un 82. punkts.

29 – 2000. gada 15. jūnija spriedums apvienotajās lietās T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, no T-600/97 līdz T-607/97, T-1/98, no T-3/98 līdz T-6/98 un T-23/98 *Alzetta* u.c. (*Recueil*, II-2319. lpp., 76.–80. punkts) un 2002. gada 6. marta spriedums apvienotajās lietās T-127/99, T-129/99 un T-148/99 *Diputación Foral de Álava* (*Recueil*, II-1275. lpp., 76.–78. punkts).